

Ohvrite õigused riigiti

Luxembourg

Millist teavet saan ma ametiasutustelt (nt politseilt, prokuratuurilt) pärast kuriteo toimumist, kuid enne, kui ma sellest teatan?

Politsei või prokuratuur teavitab ohvrit ohvrile arusaadavas keeles kooskõlas kriminaalmenetluse seadustiku artikli 3 lõikega 7 viivitamata järgmisest: millist toetust võib ohver saada ja kellelt ta seda saab, sh vajaduse korral ka asjakohane põhiteave juurdepääsu kohta arstiabile, eriable, sealhulgas psühholoogilisele abile, ja alternatiivsele majutusele; kuriteokaebuse esitamise kord ja ohvri roll selles; kuidas ja millistel tingimustel on ohvril võimalik saada kaitset; kuidas ja millistel seaduses ette nähtud tingimustel saab kannatanu kasutada juristi abi, tasuta õigusabi ja mis tahes muud liiki nõustamist; kuidas ja millistel tingimustel on ohvril võimalik saada hüvitist; kuidas ja millistel tingimustel on ohvril võimalik kasutada õigust saada suulise ja kirjaliku tõlke teenust; kord, mille alusel esitada kaebus, kui ohvri õigusi ei austata; selle üksuse kontaktandmed, kelle poole pöörduda enda juhtumiga seotud teabe vahetamiseks; vahenduse ja lepitava õigusemõistmise võimalused; kuidas ja millistel tingimustel võidakse hüvitada kulud, mis on tekkinud seoses ohvri osalemisega kriminaalmenetluses; ohvri õigus ohvriabi teenuseid osutava asutuse teostatavale individuaalsele hindamisele, mille raames kontrollitakse erikohtlemise vajadust vältimaks teistkordset ohvriks langemist; sõltuvalt ohvri vajadustest muu asjakohane teave igas menetluse etapis; ohvri õigus valida endale saatja, kui kuriteo mõju ohvrile on selline, et ta vajab olukorrast arusaamiseks või enda arusaadavaks tegemiseks abi. Peale selle pakuvad abi ja nõu vastuvõtu- ja õigusteabetalitus, sotsiaalse keskkonnast ohvriabi talitus ning justiitsministeerium.

Ma ei ela selles ELi riigis, kus kuritegu toime pandi (ELi ja kolmandate riikide kodanikud). Kuidas on mu õigused kaitstud?

Kui ohver on välismaalane (Euroopa riigi või kolmanda riigi kodanik), on tal eespool nimetatud õigused ning teda teavitatakse sellest, kuidas kasutada oma õigusi mõnes teises ELi liikmesriigis elades, st õigusest esitada kaebus Luksemburgi politseiasutustele.

Kui ma teatan kuriteost, siis millist teavet ma saan?

Kannatanul on eeskätt õigus sellele, et teda teavitatakse automaatselt tema juhtumi lõpetamisest ja selle põhjustest; teda teavitatakse taotluse korral sellest, et tema juhtum on alustatud menetlust; teda teavitatakse taotluse korral kriminaalmenetluse seisust; prokuratuur teavitab teda automaatselt kuupäevast, mil toimub kohtuistung, kus menetletakse tema juhtumit; talle antakse taotluse korral teavet süüdistusjas tehtud lõpliku otsuse kohta.

Kas mul on õigus tasuta suulise või kirjaliku tõlke teenustele (kui ma suhtlen politsei või muude ametiasutustega või uurimise või kohtumenetluse ajal)?

Kannatanul või tsiviilhagejal, kes ei räägi või ei mõista menetluskeelt, on õigus saada tasuta abi talle arusaadava keele tõlgilt ning tasuta tõlge kõikidest dokumentidest, mis talle kätte toimetatakse või millega tal on õigus tutvuda.

Kuidas ametiasutused tagavad, et mina saan aru ja et minust saadakse aru (kui ma olen laps, kui mul on puue)?

Kui kannatanu ei räägi või ei mõista menetluskeelt, on tal õigus kasutada tasuta suulise tõlgi abi. Kui kannatanul on kõne- või kuulmishäire, aitab teda viipekeele tõlk või mõni muu kvalifitseeritud isik, kes valdab keelt või meetodit või omab seadet, mis võimaldab kannatanuga suhelda. Kui kannatanu on laps, on tal õigus sellele, et teda saadab seaduslik esindaja või tema enda valitud isik.

Ohvriabi teenused

Kes osutavad ohvriabi teenuseid?

Ohvril on õigus saada abi mitmesugustelt ohvriabi teenuste osutajatelt. Abi annab riik prokuratuuri keskse ohvriabi talituse kaudu, mis võtab ohvri vastu ning pakub tasuta sotsiaalset, psühholoogilist ja õiguslikku tuge. Leidub ka vabaühendusi, kes pakuvad ohvrile abi, kui tegemist on vägivalga ohvriks langenud naise või lapsega, haavatava isikuga vms.

Kas politsei suunab mu automaatselt ohvriabi teenuste osutaja juurde?

Politsei ülesanne on teavitada ohvrit tema õigustest ja tegutseda ohvriabi teenuseid pakkuvate ühenduste vahendajana. Politsei on kohustatud süstemaatiliselt avaldama letseburgi-, prantsus-, saksa-, inglisi- ja portugali keelse teabelehe „Teave ja abi ohvritele“ (<http://www.police.public.lu/fr/aide-victimes/flyer-aide-victime-fr.pdf>) ning teabelehe „Infodroit“ (<http://www.police.public.lu/fr/aide-victimes/infodroit-victime.pdf>).

Kuidas on kaitstud minu eraelu puutumatust?

Ohvri eraelu puutumatust on kaitstud Luksemburgi põhiseadusega. Selle artikli 11 lõikes 3 on öeldud, et riik tagab eraelu puutumatuse kaitse, kohaldades seadusega ette nähtud erandeid.

Politseil ja kohtusüsteemil on kohustus pakkuda ohvrile kaitset, muu hulgas kuriteo toimepanija ähvarduste ja kätemaksu korral. See kaitse peaks olema kättesaadav alates eeluurimise algusest ja kogu eeluurimise kestel. Ohvril on ka õigus olla kaitstud kõikide sekkumiste eest oma eraelu, igal juhul vahetult pärast kuriteo toimepanekut.

Kas ma pean kuriteost teatama enne, kui ma saan kasutada ohvriabi teenuseid?

Ohvriabi teenused on mõeldud kõikidele ohvritele (lapsed, noorukid, täiskasvanud), kes on kannatanud kuriteo tagajärjel füüsilist ja/või vaimset kahju. Ohvriabi talitus tegeleb psühholoogilise ja psühhoteraapilise nõustamisega, teavitab ohvrit tema õigustest ja võib saata ohvrit kohtumenetluse käigus. Talitus pakub ka teraapiarühma koduvägivalga ohvritele. Samuti osutab talitus teenuseid kõigile neile, kes tulenevalt oma suhtest ohvriga on pidanud jagama ohvri kannatusi, ning kuritegude tunnistajatele. Kõnealused isikud ei pea olema esitanud kaebust, et pääseda ligi ohvriabi teenustele.

Isikukaitse juhul, kui ma olen ohus

Millist liiki kaitset on võimalik saada?

Süüdistatava hoidmine eelvangistuses
kui süütegu on karistatav vähemalt kaheaastase vangistusega;
kui on olemas oht, et süüdistatav paneb toime uue süüteo;

kui on olemas põgenemise oht.

Kes mulle kaitset pakub?

Ohvreid kaitseb Luksemburgi politsei.

Kas keegi annab mu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kurjategija võib mind ka edaspidi ohustada?

Kuriteo toimepanija eelvangistusse määramise üle otsustades võetakse arvesse eri elemente.

Millist kaitset pakutakse väga haavatavatele ohvritele?

Kriminaalmenetluse seadustiku artikli 48 lõike 1 alusel pakutakse **lapsohvritele** järgmist kaitset.

Tunnistaja või lapse ärakuulamise võib prokuröri loal heli- või videosalvestada.

Salvestis tehakse pärast tunnistajalt või lapselt, kellel on vajalik otsustuspädevus (selle puudumisel tema seaduslikult esindajalt), nõusoleku saamist. Kui on nõuetekohaselt kindlaks tehtud lapse ja tema seadusliku esindaja huvide konflikti oht, võidakse teha salvestis vaid eestkostja (*administrateur ad hoc*) taotlusel, kui see on lapsele määratud, või kui kohus ei ole eestkostjat määranud, vaid prokuröri selgesõnalisel ja nõuetekohaselt põhjendatud loal.

Erandina eespool öeldust, kui laps on langenud karistusseadustiku artiklites 354–360, 364, 365, 372–379, artikli 382 lõikes 1 või 2, artiklites 385, 393, 394, 397, 398–405, artikli 410 lõikes 1 või 2 või artikli 442 lõikes 1 osutatud kuriteo ohvriks või kui laps on karistusseadustiku artiklites 393–397 või 400–401a osutatud kuriteo tunnistaja, tuleb teha esimeses punktis nimetatud viisil salvestis, välja arvatud juhul, kui prokurör otsustab, et seda ei ole vaja teha, kuna laps, tema seaduslik esindaja või vajaduse korral kohtu määratud eestkostja on selle vastu.

Salvestist saab kasutada tunnistusena. Salvestise originaal pitseeritakse. Koopiad inventeeritakse ja lisatakse toimikule. Pooled ja ekspert võivad kuulata või vaadata salvestisi prokuröri loal prokuröri kindlaks määratud kohas salvestisi sealt välja viimata.

Igal kolmandas punktis osutatud lapsel on õigus sellele, et teda saadab kohtuistungil tema enda valitud täiskasvanu, välja arvatud juhul, kui prokurör otsustab lapse huvides või tõe väljaselgitamiseks asjassepuutuvate isikute suhtes tehtud põhjendatud otsuses teisiti.

Inimkaubanduse ja koduvägivalla ohvrid saavad teatud tingimustel erikaitse.

Ma olen laps. Kas mul on erioigused?

Ohvril, kes on laps, on hulk lisaõigusi:

selliste tema suhtes toime pandud süütegude puhul nagu sündsusetu paljastamine, vägistamine, inimkaubandus, seksuaalne ärakasutamine, tapmine, kallaletung, kehavigastuse tekitamine ning uimastite kuritarvitamine ja levitamine hakkab aegumistähtaeg, st aeg, pärast mille möödumist ei ole isikul enam õigust nende tegude eest süüdistust esitada, kulgema alles tema 18aastaseks saamisest;

õigus sellele, et prokurör või eeluurimiskohtunik määrab talle eriesindajaks eestkostja (*administrateur ad hoc*), kui vähemalt üks tema seaduslikest esindajatest ei suuda täielikult kaitsta tema huve. See eriesindaja kaitseb ohvri huve ja jõustab tema kui tsiviilhageja õigusi;

õigus sellele, et teda teavitatakse kriminaalmenetluse algatamisest ja õigusest esitada oma seadusliku esindaja või kohtu määratud eestkostja kaudu tsiviilhagi;

õigus lasta enda ärakuulamine prokuröri loal ja enda või enda seadusliku esindaja või kohtu määratud eestkostja nõusolekul video- või helisalvestada, et vältida traumasid, mida võib tekitada vajadus korrata oma ütlusi menetluse käigus mitu korda. Salvestamine on kohustuslik kuritegude puhul, mis on seotud sündsusetu paljastamise, vägistamise, seksuaalse ärakasutamise, inimkaubanduse, mõrva, tahtliku tapmise, kallaletungi ja kehavigastuse tekitamisega, välja arvatud juhul, kui prokurör otsustab ohvri või tema esindaja vastuseisu tõttu seda mitte teha;

õigus sellele, et teda saadab kohtuistungitel tema seaduslik esindaja või tema enda valitud isik.

Mu pereliige suri kuriteo tagajärjel. Millised on mu õigused?

Igaühel, kelle sugulane on kuriteo tagajärjel surnud ja kes väidab, et talle on tekitatud kahju, on õigus esitada kaebus, esitades pädevale eeluurimiskohtunikule tsiviilhagi.

Sellisel isikul on eelkõige õigus

nõuda süüdistatavalt hüvitist;

osaleda eeluurimiskohtuniku teostatavas uurimises;

taotleda eeluurimiskohtunikult täiendavate uurimistoimingute tegemist;

esitada kohtu kojale apellatsioonkaebus uurimistoimingu peale, mis kahjustab tema tsiviilhuve;

lasta end küsitleda vaid siis, kui ta seda soovib;

kohtuda vajaduse korral süüdistatavaga silmast silma;

tutvuda eeluurimiskohtuniku kabinetis toimikuga pärast süüdistatava esimest küsitlemist ja päev enne igat sellist uurimistoimingut, mille puhul on vaja õigusabi;

küsida eeluurimiskohtunikult toimiku koopiat, kui eeluurimine on lõppenud;

taotleda eksperdiaruannet, tunnistajate ärakuulamist ja konfiskeeritud esemete tagastamist;

viibida kuriteopaiga ülevaatusse juures.

Mu pereliige langes kuriteo ohvriks. Millised on mu õigused?

Kolmandal isikul, keda on kahjustanud sugulase suhtes toime pandud süütegu, on õigus

nõuda prokuratuurilt koopiat aruandest, milles antakse ülevaade talle kui kolmandale isikule kahju tekitanud kuriteost;

saada prokuratuurilt automaatselt teade selle kohta, mis kuupäeval toimub kohtuistung, kus asjaomast juhtumit käsitletakse;

nõuda vastavalt vajadusele kas ringkonnakohtu või politseikohtu asjakohase koja kantseleilt juhtumi kohta tehtud kohtuotsust.

Kas mul on võimalik kasutada vahendust? Millistel tingimustel? Kas vahenduse ajal tagatakse minu turvalisus?

Vahendus kriminaalasjades on alternatiiv süüdistuse esitamisele. Põhimõtteliselt võimaldab see lahendada vaidluse kohtu sekkumiseta. Kuriteo toimepanija ja ohvri vaheline vahendamine on võimalik üksnes enne kriminaalmenetluse algatamist. Prokurör võib otsustada kasutada vahendust, kui talle tundub, et sellega tõenäoliselt tagatakse tekitatud kahju hüvitamine, lõpetatakse kuriteo põhjustatud häired või aidatakse kaasa õigusrikkuja rehabiliteerimisele.

Vahendus on välistatud, kui õigusrikkuja on ohvri elukaaslane. Selle võimaluse kasutamiseks on vaja nii õigusrikkuja kui ka ohvri nõusolekut.

Kust ma leian õigusaktid, milles on sätestatud minu õigused?

Kriminaalmenetluse seadustikust, millele pääseb ligi Legiluxi kaudu:

http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/code/procedure_penale

Viimati uuendatud: 08/11/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.